

Ut ur bakgårdskyrkan!

Vid Norra Smedjegatan,
emellan dunkla hotell,
där ligger så mörkt och ensamt
katolikernas kapell.

Så beskrev August Strindberg 1882 i en dikt S:ta Eugenia kyrka. En byggnad belägen i ett kvarter med lite skamfilat rykte. En kyrka som knappast såg ut som en kyrka, dold för de oinvigda. Sedan 1980-talet ligger S:ta Eugenia visserligen i Kungsträdgården, i hjärtat av Stockholm. Men en bakgårdskyrka är den fortfarande. Lite svår att upptäcka för dem som inte vet. Vi har inte en kyrka som syns på långt håll och stolt sträcker sitt torn mot skyn och ringer i sina klockor så att alla hör: Vi finns här för att lova Gud.

Kristi lekamensdag är ett av de få tillfällen då kyrkan kan bli synlig: i en procession med sakramentet. Här i landet var katolikerna länge förbjudna att genomföra sådana här processioner. Också när det religiösa tövädret hade börjat på 1800-talet. Sedan, när det var teoretiskt möjligt, avstod man från en procession – åtminstone i vår församling. Kanske ville man hålla en låg profil, inte väcka anstöt eller provocera.

Men kanske fanns det också ett annat slags obehag. Ville man inte sticka ut? Visa sin tro, en minoritets tro, så öppet. Kändes det lite genant att lämna bakgårdskyrkan och gå bedjande och sjungande efter Kristus i

sakramentet på stadens gator? Ja, de här känslorna finns väl hos de flesta av oss än idag. Man kan ogilla dem. Men de avslöjar också en sanning: Gud och tron på honom är inte självklar. Gud är ingen självklar sak, ytterligare ett ting bland alla världens ting. Han är den icke-självklare. Och likaså hans Son Jesus Kristus, som ger sig själv i eukaristin.

Tron på Gud är inte bara inte självklar, den är också personlig. Ja, personlig är den, men inte privat. Tron på Jesu Kristi Gud måste få konsekvenser på alla plan, också på det offentliga och samhällliga. Kristendomen får inte finnas till för att smörja samhället och den vanliga företagsamheten. Den ska störa, väcka frågor, till och med anstöt om det är nödvändigt. Ja, det kan hända att vi kristna måste sätta käppar i hjulet ibland.

Vi ska alltså gå ut och inte nöja oss med en behaglig sakristiakristendom. Ett sätt att göra det – och ett mycket bra sådant – är Kristi lekamensprocessionen. Här bär vi med oss det värdefullaste vi har: Kristus själv, närvarande i brödets gestalt, omgiven av monstransens strålgans som vill nå ut till världen.

Redan det är irriterande, en sakramental irritation. Kristus, Guds son i ett litet oansenligt stycke bröd som är alltigenom han. Kristus som "tar sig in" i materien för att förvandla den. Han som "var hos Gud ... och var Gud" (Joh 1:1) gör sig liten, skänker sig själv och kommer oss så ofattbart nära. Så helgar han materien, världen och inte minst oss som tar emot honom.

Det som denna sakramental irritation också säger är att allt inte står väl till med världen så som den är just nu.

Den ska förvandlas. Och en del av den är redan förvandlad i de eukaristiska gåvorna, som entydigt och helt och hållet hör till Gud. Där finns ingen tvetydighet mer, ingen ondska, varken kamp eller konkurrens. Det som kvarstår att förvandlas är "bara" resten: vi människor, världen, ja hela skapelsen.

När vi går ut vittnar vi både om den förvandling som redan skett och den förvandling som måste ske; vi vittnar om vår glädje och vårt hopp men också om vårt uppdrag. Vi lever upp till vår profetiska kallelse att i världen peka på Guds ordning. Men vi förverkligar också vår prästerliga kallelse när vi ber för världen, staten, samhället och dem som lider nöd. Som ställföreträdare för mänskligheten, som ställföreträdare för vår stad Stockholm står vi inför Gud.

Låt oss gå ut ur bakgårdskyrkan. Strindberg ska inte ha sista ordet.

Dominik Terstriep s.j.